



EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 24.10.2005  
KOM(2005) 505 galutinis

2005/0211 (COD)

Pasiūlymas

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**

**nustatanti Bendrijos veiksų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus  
(Jūrų strategijos direktyva)**

[SEK(2005) 1290]

(pateikta Komisijos)

## AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

### 1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Jūrų aplinkai kyla įvairios grėsmės, įskaitant biologinės įvairovės nykimą arba blogėjimą ir jos struktūros pokyčius, buveinių nykimą, teršimą pavojingosiomis ir maistingosiomis medžiagomis bei klimato kaitos poveikį.

ES šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje reikalaujama parengti teminę Europos jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategiją (toliau – strategija), kurios bendras tikslas – „skatinti tvarų jūrų naudojimą ir išsaugoti jūrų ekosistemas“.

Rengdama strategiją Komisija pirmiausia 2002 m. pateikė komunikatą pavadinimu „Jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategijos link“. 2003 m. kovo 4 d. Aplinkos Ministrų Tarybos išvadose Komisijos komunikatas buvo teigiamai įvertintas, pritarta požiūriui ir jo tikslų matmenims bei paprašyta iki 2005 m. pateikti toli siekiančią strategiją. Komisijos 2005 m. teisėkūros darbo programoje išipareigojama priimti strategiją iki 2005 m.

- **Bendrosios aplinkybės**

Nors egzistuoja pavojaus ir poveikio jūrų aplinkai kontrolės ir mažinimo priemonės, jos buvo rengiamos kiekvienam sektoriui atskirai; to rezultatas – jūrų aplinkos apsaugai įtaką darančių politikos krypčių, teisės aktų, programų ir veiksmų planų, įgyvendinamų nacionaliniu, regioniniu, ES ir tarptautiniu lygiu, rinkinys. Nors ES lygiu yra nemažai politikos krypčių darančių poveikį jūrų aplinkai ir prasidėjo svarstymų procesas dėl būsimos Sąjungos visaapimančios jūrų politikos, bendros, integruotos jūrų aplinkos apsaugos politikos nėra.

Bendras šių pagrindinių politikos nuostatų vaizdas yra painus. Apie teigiamus pokyčius pasakytina, kad buvo padaryta tam tikra pažanga kai kuriose srityse, pavyzdžiui, mažinant maistingųjų medžiagų išmetimą arba taršą pavojingosiomis medžiagomis, ypač sunkiaisiais metalais. Tačiau apskritai jūrų aplinkos būklė labai blogėjo pastaraisiais dešimtmečiais. Todėl Europos vandenynams ir jūroms kyla pavojus, kai kuriais atvejais toks, kad atsiranda grėsmė jų struktūrai ir funkcionavimui.

Dabartinės politikos nuostatos nesuteikia aukšto lygio jūrų aplinkos apsaugos. Todėl reikalinga efektyvi, integruota ES jūrų apsaugos politika.

- **Pasiūlymo srityje taikomos nuostatos**

Prie jūrų aplinkos apsaugos prisidedama labai įvairiomis ES priemonėmis. Tačiau, kadangi taikomos politikos nuostatos yra orientuotos į atskirus sektorius, o jų geografinė apimtis kinta, nėra integruotos jūrų aplinkos apsaugai skirtos politikos.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos kryptimis ir tikslais**

Aukšto lygio jūrų aplinkos apsauga, kurią suteiks siūloma direktyva, yra būtina siekiant išnaudoti visą ekonominį ir socialinį vandenynų ir jūrų potencialą, ja bus

svariai prisidėta prie Lisabonos darbotvarkės ir ES tvaraus vystymosi strategijos įgyvendinimo.

Pasiūlymu bus taip pat svariai prisidėta prie būsimos ES jūrų politikos rengimo. Apie jos kūrimą buvo paskelbta Komisijos strateginiuose tiksluose 2005–2009 m., jos tikslas – sukurti klestinčią jūrų ekonomiką ir aplinką tausojančiu būdu išnaudoti visą jūrinės veiklos potencialą.

Vienas iš pagrindinių šia politika spręstinių klausimų bus bendra valdymo sistema, kuria gali būti reguliuojami vandenynų ir jūrų naudotojai bei naudojimo būdai. Tai bus sprendžiama 2006 m. numatytoje Žaliojoje knygoje dėl jūrų politikos. Jūrų strategijoje numatytos valdymo priemonės yra pirmasis žingsnis. Svarstant platesnio valdymo sistemos, kuri bus rengiama kartu su jūrų politika, tolesnes galimybes taip pat reikėtų atsižvelgti į labai įvairius kiekvienos iš Europos regioninių jūrų – nuo Baltijos jūros su septyniomis ES valstybėmis narėmis ir Rusijos Federacija iki Viduržemio jūros, kurioje nebuvo paskelbta išskirtinių ekonominių zonų (IEZ) ir kurioje ES turi veikti kartu su kai kuriomis trečiosiomis šalimis, – teisinius ir politinius ypatumus.

## 2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

### • Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

#### Konsultacijų būdai, svarbiausi tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų aprašymas

Strategija buvo parengta remiantis plačiu 2002–2004 m. vykusiu konsultacijų procesu, kuriame dalyvavo visos ES valstybės narės ir šalys kandidatės, svarbios Europos trečiosios šalys, turinčios bendrą vandenynų ir jūrų sieną su Europos Sąjunga, 16 tarptautinių komisijų ir konvencijų, 21 pagrindinė pramonės ir pilietinės visuomenės organizacija bei mokslininkai ir akademikai.

Procesas buvo pradėtas Kiogėje (Danijoje) 2002 m. gruodžio 4–6 d. surengtoje suinteresuotųjų šalių konferencijoje. Po Kiogės konferencijos pagrindiniams strategijos rengimo aspektams aptarti buvo sudarytos keturios *ad hoc* darbo grupės, į kurių sudėtį įėjo visos pagrindinės suinteresuotosios šalys.

#### Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Visos darbo grupės įnešė savo indėlį į Roterdame (Nyderlanduose) 2004 m. lapkričio 11–12 d. surengtą baigiamąją suinteresuotųjų šalių konferenciją, kurioje buvo plačiai pritarta strategijoje pasiūlytam požiūriui. Dauguma suinteresuotųjų šalių pabrėžė efektyvių ES veiksmų poreikį.

Siūlomoje direktyvoje visapusiškai atsižvelgiama į nuo 2002 m. rengtų konsultacijų rezultatus. Siūlomoje direktyvoje ypač svarbūs dvejopo – ES ir regioninio – požiūrio poreikis, jūrų regionų, kaip strategijos įgyvendinimo valdymo padalinių, įsteigimas ir rengiant jūrų strategijas reikalingas valstybių narių bendradarbiavimas, visų pirma pasinaudojant tarptautiniais susitarimais pagrįstomis esamomis priemonėmis.

Nuo 2005 m. kovo 14 d. iki 2005 m. gegužės 9 d. internete buvo rengiamos atviros

diskusijos. Komisija gavo 133 atsakymus. Su rezultatais galima susipažinti internete adresu [http://europa.eu.int/comm/environment/water/pdf/consultation\\_marine.pdf](http://europa.eu.int/comm/environment/water/pdf/consultation_marine.pdf).

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Aptariamos mokslo ir (arba) tiriamųjų duomenų sritys

Parengiamajame darbe ypač daug dėmesio buvo skiriama (a) ekosistemomis pagrįsto požiūrio taikymui poveikį jūrų aplinkai darančiais žmogaus veiklais valdyti; (b) stebėsenos ir vertinimo klausimams ir (c) ypatingą pavojingųjų medžiagų problematiką.

Be to, Komisija per pastaruosius trejus metus taip pat labai atidžiai sekė nacionalinių bei regioninių organizacijų, šalių, mokslo institutų bei JT institucijų ataskaitas, tyrimus ir politinius pareiškimus, susijusius su jūrų aplinkos apsauga.

Naudojama metodika

Konsultacijų proceso pagrindu buvo daug nuveikta visais su ES jūrų strategijos rengimu susijusiais aspektais. Du svarbūs šio proceso rezultatai yra (a) ekosistemomis pagrįsto požiūrio taikymo jūrų aplinkai orientacinio dokumento parengimas ir (b) tyrimas dėl Europos jūrų regionų nustatymo remiantis hidrologinėmis, okeanografinėmis ir biogeografinėmis ypatybėmis, siekiant vadovauti strategijos įgyvendinimui.

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais buvo konsultuotasi

Tarptautinė jūrų tyrinėjimų taryba (TJTT) buvo vienas svarbiausių partnerių konsultaciniame procese, kurio metu buvo rengiami pirmiau minėti du dokumentai. Parengiamajame procese taip pat dalyvavo nemažai kitų ekspertų ir mokslinių organizacijų.

Gautų ir panaudotų patarimų santrauka

Buvo paminėta, jog yra didelių pavojų, potencialiai galinčių sukelti negrįžtamas pasekmes. Tokių pavojų egzistavimas visuotinai pripažįstamas.

Buvo plačiai sutarta dėl grėsmių jūrų aplinkai masto. Jos sukelia galimai negrįžtamus arba nelinijinius jūrų ekosistemų pokyčius, sąlygojančius įvairius ekonominius ir socialinius padarinius. Pagrindinės nustatytos grėsmės jūrų aplinkai apima klimato kaitos poveikį, verslinės žvejybos poveikį, naftos išsiliejimus ir išleidimus, nevietinių rūšių paplitimą, eutrofikaciją ir su ja susijusį žalingo dumblių žydėjimo didėjimą, taršą šiukšlėmis, teršimą pavojingosiomis medžiagomis ir mikrobiologinę taršą, radionuklidų išleidimą ir akustinę taršą.

Buvo pabrėžta, kad didžiausią pavojų jūrų aplinkai kelia klimato kaita ir žvejyba.

Trumpai tariant, remiantis šiuo procesu galima daryti vienareikšmišką išvadą, kad Europos jūroms ir vandenynams gresia didelis pavojus ir kad reikia skubiai dėti pastangas jiems apsaugoti, kad būtų užtikrintas jų ilgalaikis produktyvumas ir tokiu būdu su jūromis susijusi ekonominė ir socialinė veikla.

### Ekspertų patarimų paskelbimas visuomenei

Bus galima susipažinti su visa susijusia analize, atlikta rengiant siūlomą direktyvą. TJTT jau paskelbė savo orientacinį dokumentą dėl ekosistemomis pagrįsto požiūrio taikymo ir įgyvendinimo; jis bus paskelbtas Komisijos tinklavietėje. TJTT ES jūrų regionų tyrimas pateiktas visoms suinteresuotosioms šalims per CIRCA sistemą.

- **Poveikio vertinimas**

Buvo svarstomos dvi pagrindinės galimybės. Pirmąją galimybę sudarė visiškai savanoriškas požiūris, pagrįstas Komisijos komunikatu, pateikiančiu neįpareigojančias rekomendacijas, kaip veiksmingai apsaugoti Europos jūrų aplinką parengiant regionines jūrų strategijas, kurios bus taikomos ES lygmeniu nustatytuose jūrų regionuose.

Antruoju atveju buvo ištirta lanksčios teisinės priemonės ir komunikato derinimo galimybė. Teisinė priemonė būtų Jūrų strategijos direktyva, daug aprėpianti savo taikymo sritimi, tačiau priemonių atžvilgiu – ne per daug griežta. ES lygmeniu nebūtų nustatyta ypatingų valdymo priemonių, kadangi direktyva turėtų tapti veiksminga ir įgyvendinama regioniniu lygmeniu.

Be šių dviejų galimybių, scenarijus, kai nesiimama jokių veiksmų, buvo svarstomas kaip bazinis scenarijus, kuriuo remiantis galima įvertinti išlaidas, kurias, kaip numatoma, sąlygos pagal dvi galimybes pasiūlytos priemonės.

Komisija atliko poveikio vertinimą, kurį galima rasti Komisijos tinklavietėje.

### **3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI**

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Galutinis siūlomos direktyvos tikslas – iki 2021 m. pasiekti gerą jūrų aplinkos ekologinę būklę. Siūloma direktyva tik bus apibrėžti bendri tikslai ir principai ES lygmeniu. Siūloma direktyva bus įsteigti Europos jūrų regionai, kurie bus naudojami kaip įgyvendinimo valdymo skyriai. Kiekviename jūrų regione esančių valstybėms narėms priklausančių jūrų vandenų atžvilgiu valstybių narių bus prašoma remiantis keliais etapais parengti jūrų strategijas. Rengiant jūrų strategijas valstybės narės bus paragintos aktyviai bendradarbiauti tarpusavyje ir su atitinkamomis trečiosiomis šalimis. Galiausiai, siekiant atsižvelgti į ypatingas tam tikrų jūrų regionų sąlygas, direktyvoje numatomos ypatingos situacijos ir nustatomos sritys, kuriose valstybei narei būtų neįmanoma pasiekti šioje direktyvoje nustatyto aplinkos apsaugos tikslų siekiamo lygio.

- **Teisinis pagrindas**

EB Sutarties 175 straipsnio 1 dalis yra tinkamas teisinis pagrindas.

- **Subsidiarumo principas**

Subsidiarumo principas taikomas tik tuomet, jeigu pasiūlymas nepriklauso išimtinai

Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali tinkamai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl šios (-ių) priežasties (-čių).

Jūrų aplinka neatitinka esamų geopolitinių ribų. Savo esme ji yra tarpvalstybinė ir todėl reikalauja bendradarbiavimo ir bendrų principų. Esant tokioms sąlygoms vien nacionalinio požiūrio taikymas jūrų aplinkai yra pasmerktas nesėkmei.

Nepriklausomai nuo jūrų ekosistemų homogeniškumo, valstybės narės, besiribojančios su jūrų regionais, gali padaryti skirtingas išvadas dėl įgyvendintinių požiūrių, įvertinimų ir priemonių programų. Valstybės narės gali naudoti skirtingus ir netgi vienus kitiems prieštaraujančius veikimo būdus ir skirtingus terminus imtis atitinkamų veiksmų; tai sąlygotų neveiksmingą jūrų aplinkos apsaugą.

Tokiu būdu jūrų aplinkos būklė nepagerėtų. Taigi vandenyno gebėjimas susidoroti su naujais pavojais jūrų aplinkai, tokiais kaip klimato kaita ir didesnis jūrų transportas, gerokai sumažėtų.

Bendrijos veiksmais bus galima geriau pasiekti pasiūlymo tikslus dėl šios (-ių) priežasties (-čių).

Pasiūlymu bus sukurti bendriems sunkumams spręsti skirti bendri ES nuostatai ir nustatyti bendri principai ir būdai jūrų aplinkai visoje Europoje apsaugoti.

Nors kelios ES valstybės narės parengė nacionalines priemones, skirtas jūrų aplinkai apsaugoti, ir aktyviai bendradarbiavo atitinkamuose tarptautiniuose susitarimuose, pažangai trukdė tai, kad nacionalinės priemonės neturi įtakos kitų valstybių, besiribojančių su atitinkama jūros teritorija, veiklai; ir tarptautinio bendradarbiavimo, ypač paremto regioninėmis jūrų konvencijomis, rezultatai buvo priešaringi, nes šioms organizacijoms trūksta įgyvendinimo ir kontrolės galimybių.

Siūlomoje teisinėje priemonėje apsiribojama tuo, ko valstybės narės negali tinkamai pasiekti, t. y., ES mastu nustatomi nuostatai, kuriais remiantis Europos jūrų aplinka gali būti veiksmingiau saugoma. Išsamūs tikslai ir valdymo priemonės, kurių reikia gerai ekologiškai būklei pasiekti kiekviename ES jūrų regione, nebus apibrėžti ES lygmeniu.

Todėl pasiūlyme laikomasi subsidiarumo principo.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl šios (-ių) priežasties (-čių).

Siūloma teisinė priemonė yra Jūrų strategijos direktyva. Bus paliktos plačios galimybės nacionaliniams sprendimams ir regioniniam bendradarbiavimui. Valstybėms narėms reikės nustatyti aplinkos apsaugos tikslus regioniniu lygmeniu ir suplanuoti bei įgyvendinti priemones, kurių reikia šiems tikslams bei gerai jūrų aplinkos ekologiškai būklei Europos vandenyse, kuriuose ES valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai kiekviename jūrų regione, pasiekti.

Numatoma, kad siūlomos direktyvos administracinė našta visai ES sudarys apytikriai 90 mln. eurų per pirmus dvejus metus ir dar 70 milijonų eurų – po to. Kita vertus, išvengiant dvigubos stebėsenos ir vertinimo efektyvumas pastebimai padidės.

Priemonių programos, dėl kurių sutarta regioniniu lygmeniu, sąlygos įgyvendinimo išlaidas. Numatyta, kad siekiant užtikrinti, kad aplinkos apsaugos tikslai būtų pasiekti mažiausiomis sąnaudomis, bus atliekami išsamūs priemonių programų poveikio vertinimai, kuriuos turės parengti valstybės narės.

Iš poveikio vertinimo galima spręsti, kad nors gali būti patirta svarbių socialinių ir ekonominių išlaidų trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, su aplinka susijusi, socialinė ir ekonominė nauda ženkliai viršys šias išlaidas.

- **Priemonių pasirinkimas**

Siūlomos priemonės: Jūrų strategijos direktyva.

Kitos priemonės nėra laikomos tinkamomis dėl šios (-ių) priežasties (-ių).

Būtų galima parengti griežtą teisinę priemonę (reglamentą arba griežtesnę direktyvą). Tačiau reglamentas arba griežtesnė direktyva būtų paskatinusi nepaisyti ES jūrų aplinkos sąlygų ir poreikių įvairovės, neleidžiant valstybėms narėms priimti daugelio politinių sprendimų, skirtų įgyvendinti regioniniu lygmeniu. Todėl toks požiūris nebuvo pasirinktas.

Kita galimybė būtų buvusi priimti rekomendaciją, apibrėžiančią žingsnius, kurių reikia imtis siekiant įgyvendinti jūrų strategiją regioniniu lygiu. Tačiau, kadangi rekomendacijos nėra privalomos, nebūtų buvę garantuota, kad valstybės narės būtų įsipareigojusios rekomendaciją griežtai įgyvendinti. Todėl ši galimybė buvo atmesta.

Trečia galimybė būtų buvusi priimti sprendimą, privalomą visą ribotam valstybių narių, kurioms jis skirtas, skaičiui. Tačiau, kadangi 20 iš 25 valstybių narių yra jūrų valstybės ir numatoma plėtra šią skaičių padidins, ir kadangi veiksmingai jūrų aplinkos apsaugai taip pat būtinas neturinčių išėjimo į jūrą šalių, esančių regioninės jūros baseine, dalyvavimas, būtų netikslinga skirti teisės aktą tik ribotam tam tikrų valstybių narių skaičiui. Galiausiai sprendimas nesuteiktų jokio lankstumo jo įgyvendinimo prasme, nes jis privalomas visas.

#### **4) POVEIKIS BIUDŽETUI**

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

## 5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Persvarstymo, pakeitimo, laikino galiojimo išlyga**

Pasiūlyme numatyta persvarstymo išlyga.

- **Europos ekonominė erdvė**

Siūlomas aktas yra susijęs su EEE, ir todėl turėtų būti jai taikomas.

Pasiūlymas

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**

**nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus  
(Jūrų strategijos direktyva)**

**(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą<sup>1</sup>,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę<sup>2</sup>,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę<sup>3</sup>,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos<sup>4</sup>,

kadangi:

- (1) Jūrų aplinka yra vertingas paveldas, kuris turi būti apsaugomas, atkuriamas ir prižiūrimas, siekiant užtikrinti biologiškai įvairius ir dinamiškus vandenynus ir jūras, kurie būtų saugūs, švarūs, sveiki ir produktyvūs.
- (2) Vadovaujantis 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB, nustatančiu šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą, per trejus metus nuo tos programos priėmimo turėtų būti parengta teminė strategija dėl jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo, kurios bendri tikslai – tausojančio jūrų naudojimo skatinimas ir jūrų ekosistemų išsaugojimas.
- (3) Siekiant skatinti tausojantį jūrų naudojimą ir išsaugoti jūrų ekosistemas, pirmenybė turėtų būti teikiama Bendrijos jūrų aplinkos gerai ekologinei būklei pasiekti, tos aplinkos apsaugos ir išsaugojimo tęsimui bei užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias tolesniam blogėjimui.
- (4) Norint pasiekti tuos tikslus, reikia skaidrios ir darnios teisės aktų sistemos, kuri sudarytų bendrą veiksmų pagrindą ir dėl kurios įgyvendinami veiksmai būtų

---

<sup>1</sup> OL C [...], [...], p. [...].

<sup>2</sup> OL C [...], [...], p. [...].

<sup>3</sup> OL C [...], [...], p. [...].

<sup>4</sup> OL C [...], [...], p. [...].

koordinuojami, nuoseklūs ir tinkamai sujungti su veiksmiais pagal kitus Bendrijos teisės aktus bei tarptautinius susitarimus.

- (5) Bendrijos jūrų aplinką sudarančių įvairių jūrų regionų skirtingoms sąlygoms, problemoms ir poreikiams reikia skirtingų ir specialių sprendimų. Į tą įvairovę turėtų būti atsižvelgiama rengiant, planuojant ir įgyvendinant priemones, kad jūrų regionų ir subregionų sistemos pagalba būtų pasiekta gera Bendrijos jūrų aplinkos ekologinė būklė.
- (6) Todėl tikslinga, kad kiekviena valstybė narė jai priklausantiems Europos vandenims parengtų jūrų strategiją, kurioje, nors strategija skirta saviems vandenims, būtų atsižvelgta į bendrą atitinkamo jūrų regiono perspektyvą. Jūrų strategijomis turėtų būti pasiekta, kad būtų vykdomos priemonių programos, skirtos gerai ekologiškai būklei pasiekti.
- (7) Dėl tarpvalstybinio jūrų aplinkos pobūdžio kiekvienam jūrų regionui skirtų jūrų strategijų rengimas turėtų būti koordinuojamas. Kadangi jūrų regionai iš dalies priklauso ir kitoms valstybėms narėms, ir trečiosioms šalims, valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti kuo glaudžiausią koordinavimą su visomis atitinkamomis valstybėmis narėmis ir kitomis šalimis. Jei tikslinga ir tinkama, jau esančios institucinės struktūros, įsteigtos jūrų regionuose, turėtų būti naudojamos tokiam koordinavimui užtikrinti.
- (8) Kadangi veiksmai tarptautiniu lygiu būtini tiems tikslams pasiekti, šia direktyva turėtų būti sustiprinta Bendrijos veikla pagal tarptautinius susitarimus.
- (9) Bendrija ir valstybės narės yra Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS), patvirtintos 1998 m. kovo 23 d. Tarybos sprendimu 98/392/EB dėl Europos bendrijos Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos ir 1994 m. liepos 28 d. Susitarimo, susijusio su jos XI dalies įgyvendinimu, patvirtinimo<sup>5</sup>. Todėl šioje direktyvoje reikėtų visapusiškai atsižvelgti į Bendrijos ir valstybių narių įsipareigojimus pagal tuos susitarimus.
- (10) Šia direktyva taip pat turėtų būti paremta Biologinės įvairovės konvencijos<sup>6</sup> kontekste Bendrijos priimta tvirta pozicija dėl biologinės įvairovės nykimo sustabdymo, užtikrinant jūrų biologinę įvairovę išsaugantį ir tausojantį naudojimą, bei dėl jūrų saugomų teritorijų pasaulinio tinklo sukūrimo iki 2012 m. Be to, ji turėtų prisidėti prie Biologinės įvairovės konvencijos šalių septintosios konferencijos (CBD/COP7) tikslų įgyvendinimo. Konferencija priėmė nuodugnią jūrų ir pakrančių biologinės įvairovės darbo programą, kurioje užsibrėžiama daug tikslų, uždavinių ir veiklos, skirtų sustabdyti biologinės įvairovės nykimą nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu mastu bei užtikrinti jūrų ekosistemos gebėjimą užtikrinti prekių ir paslaugų teikimą, bei saugomų teritorijų darbo programą, kurios tikslas – iki 2012 m. įsteigti ekologine prasme pavyzdines nacionalines ir regionines jūrų saugomų teritorijų sistemas ir jas išlaikyti. Vykdydamos pareigą nustatyti „Natura 2000“ vietoves remiantis Buveinių direktyva valstybės narės daug prisidės prie šio proceso.
- (11) Ši direktyva turėtų padėti vykdyti Bendrijos ir valstybių narių pareigas, pagrįstas keliais kitais susijusiais tarptautiniais susitarimais, kuriuose valstybės narės priėmė

---

<sup>5</sup> OL L 179, 1998 6 23, p. 1.

<sup>6</sup> 93/626/EB, 25.10.1993, OL L 309, 13.12.1993, p. 1-20

svarbius įsipareigojimus, susijusius su jūrų aplinkos apsauga nuo taršos: Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos konvencija, patvirtinta Tarybos sprendimu 94/157/EB<sup>7</sup>, Konvencija dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos sudarymo, patvirtinta Tarybos sprendimu 98/249/EB<sup>8</sup>, ir jos naujasis V priedas dėl jūros rajono ekologinių sistemų ir biologinės įvairovės apsaugos bei išsaugojimo ir atitinkamo 3 priedėlio, patvirtintas Tarybos sprendimu 2000/340/EB<sup>9</sup>, ir Viduržemio jūros apsaugos nuo taršos konvencija, iš dalies pakeista 1995 m. ir patvirtinta Tarybos sprendimu 77/585/EEB<sup>10</sup>, ir jos Protokolas dėl Viduržemio jūros apsaugos nuo taršos iš sausumoje esančių šaltinių, patvirtintas Tarybos sprendimu 83/101/EEB<sup>11</sup>.

- (12) Kadangi pagal jūrų strategijas vykdomos priemonių programos bus veiksmingos tik tada, jeigu jos bus parengtos remiantis tvirtomis žiniomis apie jūrų aplinkos būklę tam tikroje teritorijoje ir kuo labiau pritaikytos prie atitinkamų vandenių poreikių kiekvienos valstybės narės atveju ir atsižvelgiant į bendrą atitinkamo jūrų regiono perspektyvą, būtina numatyti nacionaliniu lygiu parengti atitinkamą informaciją pagrįsto politikos formavimo sistemą.
- (13) Pradėdamos šiuos pasiruošimus valstybės narės visame jūrų regione turėtų imtis savo jūrų vandenių savybių analizės, nustatydamos svarbiausius pavojus ir poveikį tiems vandenims, jų ekonominį ir socialinį panaudojimą bei išlaidas, patiriamas dėl jūrų aplinkos blogėjimo.
- (14) Remdamosi tokia analize valstybės narės tuomet turėtų nustatyti Europos vandenių geros ekologinės būklės požymius. Šiais tikslais tikslinga numatyti bendrus kokybinius deskriptorius, išsamius kriterijus ir standartus, kuriuos Komisija parengs artimiausioje ateityje dalyvaujant visoms suinteresuotosioms šalims.
- (15) Kitas žingsnis siekiant geros ekologinės būklės turėtų būti aplinkos apsaugos tikslų išskėlimas ir nuolatiniam vertinimui skirtų stebėsenos programų parengimas, kad atitinkamų vandenių būklė būtų nuolat vertinama.
- (16) Remdamosi šiuo pagrindu valstybės narės turėtų parengti ir įgyvendinti priemonių programas, skirtas atitinkamų vandenių gerai ekologiškai būklei pasiekti, pritaikant esamus Bendrijos ir tarptautinius reikalavimus ir atitinkamo jūrų regiono poreikius.
- (17) Nors atsižvelgiant į reikalingą veiksmų tikslumą tikslinga, kad tų žingsnių imtųsi valstybės narės, siekiant užtikrinti veiksmų darną visoje Bendrijoje ir atsižvelgiant į įsipareigojimus pasauliniu mastu, būtina, kad Komisija patvirtintų ir parengiamąsias nuostatas, ir priemonių programas.
- (18) Teisingumo ir įgyvendinamumo sumetimais yra tikslinga numatyti tuos atvejus, kai valstybė narė negalėtų pasiekti nustatyto aplinkos apsaugos tikslų siekiamo lygio.

---

<sup>7</sup> OL L 73, 1994 3 16, p. 19.

<sup>8</sup> OL L 104, 1998 4 3, p. 1.

<sup>9</sup> OL L 118, 2000 5 8, p. 44.

<sup>10</sup> OL L 240, 1977 9 19, p. 1. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 99/802/EB (OL L 322, 1999 12 14).

<sup>11</sup> OL L 67, 1983 3 12, p. 1.

- (19) Šiame kontekste būtina numatyti nuostatą dviems specialaus atvejo tipams. Pirmasis susijęs su situacija, kai valstybė narė negali pasiekti savo aplinkos apsaugos tikslų dėl kitos šalies veiksmų arba neveiklumo, natūralių priežasčių arba *force majeure* arba dėl veiklos, kurios ėmėsi pati valstybė narė dėl visuomenės interesų, kurie buvo laikomi reikšmingesniais nei neigiamas poveikis aplinkai. Tokiais atvejais tikslinga leisti valstybėms narėms imtis *ad hoc* priemonių vietoje į jų priemonių programas įtrauktų priemonių. *Ad hoc* priemonės turėtų būti parengtos taip, kad užkirstų kelią tolesniam paveiktų jūrų vandenų būklės blogėjimui ir sušvelnintų nepalankų poveikį atitinkamame jūrų regione.
- (20) Antrojo tipo specialieji atvejai – kai valstybė narė nustato problemą, veikiančią jai priklausančių Europos jūrų vandenų ekologinę būklę, netgi galbūt visą atitinkamą jūrų regioną, tačiau negali problemos spręsti priemonėmis, įgyvendinamomis nacionaliniu lygiu. Tokiais atvejais reikėtų numatyti, kad Komisija būtų apie tai informuojama pateikiant priemonių programas.
- (21) Tačiau būtina, kad specialiems atvejams numatytas lankstumas būtų kontroliuojamas Bendrijos lygiu. Todėl dėl pirmojo tipo atvejo tikslinga, kad vertinimo, kuri Komisija turi atlikti prieš patvirtindama priemonių programą, metu būtų tinkamai atsižvelgta į bet kokių įgyvendinamų *ad hoc* priemonių veiksmingumą. Be to, tais atvejais, kai valstybė narė imasi veiksmų pirmiausiai dėl viešųjų interesų, Komisija turėtų užtikrinti, kad tų veiksmų sąlygojami bet kokie jūrų aplinkos pakeitimai arba pakitimai visiškai nesunaikintų ar nesutrukdytų siekti geros ekologinės būklės atitinkamame jūrų regione.
- (22) Dėl antrojo specialiojo atvejo tipo prieš patvirtindama priemonių programą Komisija turėtų įvertinti atitinkamos valstybės narės požiūrio pagrįstumą, t. y. įsitikinti, kad nacionaliniu lygiu įgyvendinamų priemonių nepakaktų, taigi būtini veiksmai Bendrijos lygmeniu.
- (23) Atsižvelgiant į dinamišką jūrų ekosistemų pobūdį ir jų natūralų kintamumą bei į tai, kad joms tenkantys pavojai ir poveikis skirsis priklausomai nuo žmogaus veiksmų modelio ir nuo klimato kaitos poveikio, būtina pripažinti, kad geros ekologinės būklės apibrėžimas yra dinamiškas ir lankstus bei turi būti ilgainiui pritaikytas. Atitinkamai tikslinga, kad jūrų aplinkos apsauga būtų lanksti ir pritaikoma. Todėl būtina numatyti jūrų strategijas nuolat atnaujinti.
- (24) Taip pat būtina numatyti skelbti priemonių programas ir jų atnaujinimus bei pateikti Komisijai tarpines ataskaitas, aprašančias programos įgyvendinimo pažangą.
- (25) Siekiant užtikrinti aktyvų plačiosios visuomenės dalyvavimą rengiant, įgyvendinant ir atnaujinant jūrų strategijas, būtina numatyti tinkamą informavimą apie skirtingus jūrų strategijų aspektus arba jų susijusius atnaujinimus bei paprašius pateikti rengiant jūrų strategijas naudotus susijusius pagalbinius dokumentus ir informaciją.
- (26) Tikslinga, kad Komisija pateiktų pirmąją vertinimo ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą per dvejus metus nuo visų priemonių programų gavimo ir, bet kuriuo atveju, ne vėliau kaip iki 2021 m. Tolesnės Komisijos ataskaitos turėtų būti skelbiamos kas šešerius metus.

- (27) Turėtų būti numatyta priimti jūrų aplinkos būklės vertinimo, stebėsenos, aplinkos apsaugos tikslų standartų pritaikymus ir techninius formatus, skirtus duomenų perdavimui ir apdorojimui, siekiant atitikti direktyvos [...] reikalavimus<sup>12</sup>.
- (28) Priemonių, reglamentuojančių žvejybos valdymą, galima imtis tik bendrosios žvejybos politikos kontekste, kaip nustatyta 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką<sup>13</sup>, ir remiantis mokslinėmis konsultacijomis, todėl jos nenagrinėjamos šioje direktyvoje. Radioaktyviųjų medžiagų naudojimo sąlygojamos spinduliuotės ir emisijos kontrolė reglamentuojama Euratomo sutarties 30 ir 31 straipsniais, todėl ji nenagrinėjama šioje direktyvoje.
- (29) Kadangi veikslių, kurių reikia imtis, tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti, todėl dėl veikslių masto ir poveikio juos galima geriau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą ši direktyva nenumato nieko, kas nėra būtina siekiant šių tikslų.
- (30) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma direktyvoje siekiama skatinti į Bendrijos politiką integruoti aukšto lygio aplinkos apsaugą ir aplinkos kokybės gerinimą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnyje.
- (31) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtoms pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką<sup>14</sup>,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

## **I skyrius**

### **Bendrosios nuostatos**

#### *1 straipsnis* *Dalykas*

Direktyva nustatoma jūrų strategijų, skirtų jūrų aplinkos gerai ekologiškai būklei pasiekti [ne vėliau kaip iki 2021 m.] ir užtikrinti nuolatinę tos aplinkos apsaugą ir išsaugojimą bei blogėjimo prevenciją, rengimo principai.

Šioje direktyvoje „ekologinė būklė“ reiškia bendrą jūrų vandenių aplinkos būklę, atsižvelgiant į juos sudarančių jūrų ekosistemų struktūrą, funkciją ir procesus bei natūralius fiziografinius, geografinius ir klimato veiksnius bei fizines ir chemines sąlygas, įskaitant susidarančias dėl žmogaus veiklos atitinkamoje teritorijoje.

---

<sup>12</sup> [Irašykite nuorodą į INSPIRE direktyvą, kai ji bus priimta.](#)

<sup>13</sup> OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

<sup>14</sup> OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

*2 straipsnis*  
*Taikymo sritis*

Ši direktyva taikoma visiems Europos vandenims jūros pusėje nuo pagrindinės linijos, nuo kurios matuojamas teritorinių vandenų plotis, besitęsiantiems iki teritorijos, kurioje valstybės narės turi suverenumą arba jurisdikciją, tolimiausios ribos, įskaitant visų tų vandenų dugną ir po juo esantį gruntą, toliau – „Europos jūrų vandenys“.

*3 straipsnis*  
*Jūrų regionai ir subregionai*

1. Valstybės narės, įgyvendindamos šioje direktyvoje nustatytas pareigas, tinkamai atsižvelgia į tai, kad joms priklausantys Europos jūrų vandenys sudaro neatskiriamą šių jūrų regionų dalį:
  - a) Baltijos jūros;
  - b) Šiaurės Rytų Atlanto vandenyno;
  - c) Viduržemio jūros.
2. Siekdamos atsižvelgti į tam tikro regiono specifiką, valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, gali padalyti 1 dalyje nurodytus jūrų vandenius su sąlyga, kad tokie padalijimai atitinka šiuos jūrų subregionus:
  - a) Šiaurės Rytų Atlante:
    - i) Šiaurės jūrą platesne prasme, įskaitant Kategato, Lamanšo sąsiaurius, jūrų vandenį, kuriuose Belgija, Danija, Prancūzija, Vokietija, Nyderlandai, Švedija ir Jungtinė Karalystė turi suverenumą arba jurisdikciją;
    - ii) Keltų jūrose jūrų vandenį, kuriuose Airija ir Jungtinė Karalystė turi suverenumą arba jurisdikciją;
    - iii) Biskajos įlankoje ir Pirėnų pusiasalio pakrantėje jūrų vandenį, kuriuose Prancūzija, Portugalija ir Ispanija turi suverenumą arba jurisdikciją;
    - iv) Atlanto vandenyne Azorų salas ir Madeirą supančius jūrų vandenį, kuriuose Portugalija turi suverenumą arba jurisdikciją, ir Kanarų salas supančius jūrų vandenį, kuriuose Ispanija turi suverenumą arba jurisdikciją;
  - b) Viduržemio jūroje:
    - i) Vakarų Viduržemio jūroje jūrų vandenį, kuriuose Ispanija, Prancūzija ir Italija turi suverenumą arba jurisdikciją;
    - ii) Adrijos jūroje jūrų vandenį, kuriuose Italija ir Slovėnija turi suverenumą arba jurisdikciją;

- iii) Jonijos jūroje jūrų vandenys, kuriuose Graikija, Italija ir Malta turi suverenumą arba jurisdikciją;
- iv) Egėjo jūroje ir Levante jūrų vandenys, kuriuose Graikija ir Kipras turi suverenumą arba jurisdikciją;

Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokią padalijimą iki datos, nurodytos 23 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje.

#### *4 straipsnis* *Jūrų strategijos*

Kiekviena valstybė narė kiekvieno atitinkamo jūrų regiono atžvilgiu parengia jūrų strategiją jai priklausantiems Europos jūrų vandenims laikydamosi tokio veiksmų plano:

- a) Rengimas:
  - i) atitinkamų vandenų dabartinės ekologinės būklės ir žmogaus veiklos poveikio atitinkamiems vandenims pradinis vertinimas, kuris turi būti baigtas vėliausiai [po 4 metų nuo įsigaliojimo datos] pagal 7 straipsnį;
  - ii) atitinkamų vandenų geros ekologinės būklės nustatymas, kuris turi būti atliktas vėliausiai [po 4 metų nuo įsigaliojimo datos] pagal 8 straipsnio 1 dalį;
  - iii) tam tikrų aplinkos apsaugos tikslų nustatymas vėliausiai [po 5 metų nuo įsigaliojimo datos] pagal 9 straipsnio 1 dalį;
  - iv) nuolatinio tikslų vertinimo ir atnaujinimo stebėsenos programos parengimas ir įgyvendinimas vėliausiai [po 6 metų nuo įsigaliojimo datos], jei nenurodyta kitaip atitinkamuose Bendrijos teisės aktuose, pagal 10 straipsnio 1 dalį;
- b) Priemonių programos:
  - i) priemonių programos, skirtos gerai ekologiškai būklei pasiekti, parengimas vėliausiai iki 2016 m. pagal 12 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis;
  - ii) (i) punkte numatytos programos pradėjimas įgyvendinti ne vėliau kaip 2018 m. pagal 12 straipsnio 6 dalį.

#### *5 straipsnis* *Koordinavimas ir bendradarbiavimas*

1. Šios direktyvos tikslais valstybės narės, kurių jūrų vandenys yra tame pačiame jūrų regione arba subregione, koordinuoja savo veiksmus.  
  
Jei tikslinga ir taikytina, valstybės narės naudoja esamas institucines struktūras, įsteigtas tame jūrų regione arba subregione.
2. Šios direktyvos tikslais valstybės narės kiekviename jūrų regione arba subregione deda visas pastangas siekdamas koordinuoti savo veiksmus su trečiosiomis šalimis,

turinčiomis suverenumą arba jurisdikciją vandenyse tame pačiame regione arba subregione.

Šiame kontekste valstybės narės kiek įmanoma remiasi esamomis programomis ir veikla, paremtomis tarptautiniais susitarimais pagrįstomis struktūromis.

#### *6 straipsnis* *Kompetentingos institucijos*

1. Valstybės narės iki 23 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nurodytos datos kiekvienam atitinkamam jūrų regionui skiria kompetentingą instituciją šiai direktyvai įgyvendinti joms priklausančių Europos jūrų vandenų atžvilgiu.

Per šešis mėnesius nuo tos datos valstybės narės pateikia Komisijai paskirtų kompetentingų institucijų sąrašą kartu su I priede išvardyta informacija.

Tuo pat metu valstybės narės Komisijai siunčia visų atitinkamų tarptautinių organizacijų, kurių veikloje jos dalyvauja, nacionalinių kompetentingų institucijų sąrašą.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokius pagal 1 dalį pateiktos informacijos pasikeitimus per tris mėnesius nuo to, kai toks pasikeitimas įsigalioja.

## **II skyrius** **Jūrų strategijos: parengimas**

#### *7 straipsnis* *Vertinimas*

1. Valstybės narės atlieka savo Europos jūrų vandenų pradinį vertinimą, kurį sudaro:
  - a) tų vandenų pagrindinių savybių ir dabartinės ekologinės būklės analizė, pagrįsta neišsamiu aspektų sąrašu, pateiktu II priedo 1 lentelėje, ir apimanti buveinių tipus, biologinius komponentus, fizines ir chemines savybes bei hidromorfologiją;
  - b) pagrindinių pavojų ir poveikio, įskaitant žmogaus veiklą, tų vandenų savybėms ir ekologiškai būklei analizė, pagrįsta neišsamiu aspektų sąrašu, pateiktu II priedo 2 lentelėje, ir apimanti kokybinį ir kiekybinį įvairių pavojų derinį bei pastebimas tendencijas;
  - c) ekonominė ir socialinė jų naudojimo ir jūrų aplinkos blogėjimo sąlygojamų išlaidų analizė.
2. 1 dalyje nurodytoje analizėje atsižvelgiama į su pakrančių, tarpiniais ir teritoriniais vandenimis susijusius aspektus, kuriems taikomos Direktyvos 2000/60/EB atitinkamos nuostatos, kad būtų galima parengti išsamų jūrų aplinkos būklės vertinimą.

*8 straipsnis*  
*Geros ekologinės būklės nustatymas*

1. Remdamosi pagal 7 straipsnio 1 dalį atliktu pradiniu vertinimu valstybės narės kiekvienam atitinkamam jūrų regionui nustato Europos jūrų vandenių geros ekologinės būklės savybes, remdamosi 3 dalyje numatytais bendrais kokybės deskriptoriais, kriterijais ir standartais.

Jos atsižvelgia į II priede išvardytus aspektus, ypač į buveinių tipus, biologinius komponentus, fizines ir chemines savybes, hidromorfologiją.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie pagal 7 straipsnio 1 dalį atliktą vertinimą ir pagal šio straipsnio 1 dalį atliktą nustatymą ne vėliau kaip per tris mėnesius po pastarojo pabaigimo.
3. Komisija, pasitarusi su visomis suinteresuotosiomis šalimis, laikydama [22 straipsnio 2 dalyje] nurodytos tvarkos ir remdamasi II priedu, ne vėliau kaip iki [2 metų nuo įsigaliojimo datos] nustato bendrus kokybinius deskriptorius, išsamius kriterijus ir standartus, skirtus gerai ekologiškai būklei pripažinti.

*9 straipsnis*  
*Aplinkos apsaugos tikslų nustatymas*

1. Remdamosi pagal 7 straipsnio 1 dalį atliktu pradiniu vertinimu valstybės narės kiekvieno atitinkamo jūrų regiono atžvilgiu nustato išsamius aplinkos apsaugos tikslus ir susijusius rodiklius visiems savo Europos jūrų vandenims, atsižvelgdamos į neišsamų savybių sąrašą, pateiktą III priede.

Nustatydamos tuos uždavinius ir rodiklius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad tų pačių vandenių atžvilgiu nuolat taikomi esami aplinkos apsaugos tikslai, nustatyti nacionaliniu, Bendrijos arba tarptautiniu lygiu.

2. Valstybės narės praneša apie aplinkos apsaugos tikslus Komisijai ne vėliau kaip po trijų mėnesių nuo tų tikslų nustatymo.

*10 straipsnis*  
*Stebėsenos programų sukūrimas*

1. Remdamosi pagal 7 straipsnio 1 dalį atliktu pradiniu vertinimu valstybės narės sudaro ir įgyvendina koordinuotas stebėsenos programas, skirtas nuolat vertinti joms priklausančių Europos jūrų vandenių ekologinę būklę, remdamosi II ir IV prieduose pateiktais sąrašais ir pagal 9 straipsnį nustatytais aplinkos apsaugos tikslais.

Tos programos atitinka jūrų regionus arba subregionus ir yra pagrįstos vertinimo ir stebėsenos nuostatomis, nustatytomis atitinkamuose Bendrijos teisės aktuose arba pagal tarptautinius susitarimus.

2. Valstybės narės praneša apie stebėsenos programas Komisijai ne vėliau kaip po trijų mėnesių nuo jų sukūrimo.

3. Atitinkamais atvejais Komisija, laikydama [22 straipsnio 2 dalyje] nurodytos tvarkos, priima stebėsenos ir vertinimo specifikacijas ir standartizuotus metodus, kuriais atsižvelgiama į esamus išpareigojimus ir užtikrinamas stebėsenos ir vertinimo rezultatų palyginamumas.

*11 straipsnis*  
*Patvirtinimas*

Remdamasi visais pagal 7 straipsnio 1 dalį, 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 2 dalį kiekviename jūrų regione pateiktais pranešimais, Komisija įvertina, ar kiekvienos valstybės narės atveju pranešti aspektai sudaro sistemą, atitinkančią šios direktyvos reikalavimus.

Vertindama, Komisija vertina skirtingų jūrų regionų sistemų darną visoje Bendrijoje.

Vertinimo tikslais Komisija gali paprašyti atitinkamos valstybės narės pateikti bet kokią papildomą informaciją, kuri būtina, kad Komisija galėtų priimti sprendimą.

Per šešis mėnesius nuo pranešimo apie pagal 10 straipsnį nustatytą stebėsenos programą gavimo Komisija gali nuspręsti bet kurios valstybės narės atveju atmesti sistemą arba bet kurį jos elementą, remdamasi tuo, kad ji neatitinka šios direktyvos.

### **III skyrius**

## **Jūrų strategijos: priemonių programos**

*12 straipsnis*  
*Priemonių programos*

1. Valstybės narės kiekvieno atitinkamo jūrų regiono atžvilgiu nustato priemones, kurių reikia imtis siekiant geros ekologinės būklės pagal 8 straipsnio 1 dalį visuose joms priklausančiuose Europos jūrų vandenyse.

Tos priemonės turi būti parengtos remiantis pagal 7 straipsnio 1 dalį atliktu pradiniu vertinimu ir pagal 9 straipsnio 1 dalį iškeltais aplinkos apsaugos tikslais bei atsižvelgiant į V priede išvardytus priemonių tipus.

2. Valstybės narės įtraukia pagal 1 dalį parengtas priemones į priemonių programą, atsižvelgdamos į priemones, kurių reikalaujama pagal atitinkamus Bendrijos teisės aktus arba tarptautinius susitarimus.

3. Rengdamos priemonių programą pagal 2 dalį valstybės narės tinkamai atsižvelgia į tvarų vystymąsi ir ypač į socialinį ir ekonominį numatytų priemonių poveikį.

Prieš imdamosi bet kokios naujos priemonės valstybės narės užtikrina, kad priemonės yra ekonomiškai įmanomos, ir atlieka poveikio vertinimus, apimančius ir išsamią ekonominės naudos analizę.

4. Valstybės narės savo priemonių programose nurodo, kaip priemonės bus įgyvendinamos ir kaip jomis bus prisidedama prie pagal 9 straipsnio 1 dalį iškeltų aplinkos apsaugos tikslų pasiekimo.
5. Valstybės narės praneša Komisijai ir bet kurioms kitoms atitinkamoms valstybėms narėms apie savo priemonių programas per tris mėnesius nuo jų parengimo.
6. Atsižvelgiant į 15 straipsnį valstybės narės užtikrina, kad programos bus pradėtos vykdyti per dvejus metus nuo jų parengimo.

### *13 straipsnis* *Specialios teritorijos*

1. Kai valstybė narė nustato teritoriją jai priklausančiuose Europos jūrų vandenyse, kurioje dėl bet kurios iš toliau išvardytų priežasčių aplinkos apsaugos tikslai negali būti pasiekti priemonėmis, kurių imasi ta valstybė narė, ji aiškiai nurodo tą teritoriją savo priemonių programoje ir pateikia Komisijai įrodymus, būtinus jos požiūriui pagrįsti:
  - a) kitos valstybės narės arba trečiosios šalies veiksmai arba neveikimas;
  - b) natūralios priežastys arba *force majeure*;
  - c) jūrų vandenių fizinių savybių pakeitimai arba pakitimai, kuriuos sąlygojo veiksmai, kurių visų pirma imamasi dėl visuomenės interesų, viršesnių už neigiamą poveikį aplinkai.

Tačiau atitinkama valstybė narė imasi atitinkamų *ad hoc* priemonių, kad užkirstų kelią tolesniam paveiktų jūrų vandenių būklės blogėjimui ir sušvelnintų neigiamą poveikį atitinkamame jūrų regione.
2. 1 dalies c punkte nurodytos situacijos atveju valstybės narės užtikrina, kad pakeitimai arba pakitimai visiškai nesunaikintų arba nesutrukdyti siekti geros ekologinės būklės atitinkamame jūrų regione.
3. 1 dalies antrojoje pastraipoje nurodytos *ad hoc* priemonės yra priemonių programos neatsiejama dalis.

### *14 straipsnis* *Informavimas*

Kai valstybė narė nustato problemą, kuri turi įtakos jai priklausančių Europos jūrų vandenių ekologiškai būklei ir kurios negalima išspręsti priemonėmis, priimtomis nacionaliniu lygiu, ji apie tai praneša Komisijai ir pateikia įrodymus, būtinus savo nuomonei pagrįsti.

*15 straipsnis*  
*Patvirtinimas*

Remdamasi pranešimais apie priemonių programas, pateiktais pagal 12 straipsnio 5 dalį, Komisija vertina, ar kiekvienos valstybės narės atveju programos, apie kurias pranešta, yra tinkama priemonė gerai ekologinei būklei pasiekti, kaip nustatyta pagal 8 straipsnio 1 dalį.

Rengdama šį vertinimą, Komisija atsižvelgia į priemonių programų suderinamumą visoje Bendrijoje.

Vertinimo tikslais Komisija gali paprašyti atitinkamos valstybės narės pateikti bet kokią papildomą informaciją, kurios jai reikia sprendimui priimti.

Per šešis mėnesius nuo pranešimo apie priemonių programas gavimo Komisija gali nuspręsti dėl neatitikimo šios direktyvos reikalavimams atmesti bet kurios valstybės narės programą arba bet kuri jos aspektą.

## **IV skyrius**

### **Atnaujinimas, ataskaitos ir visuomenės informavimas**

*16 straipsnis*  
*Atnaujinimas*

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų jūrų strategijos yra nuolat atnaujinamos kiekvieno atitinkamo jūrų regiono atžvilgiu.
2. 1 dalies tikslais valstybės narės persvarsto tokius savo jūrų strategijų aspektus kas šešerius metus nuo strategijų pradinio parengimo:
  - a) pradinį geros ekologinės būklės vertinimą ir nustatymą, numatytus atitinkamai 7 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje;
  - b) pagal 9 straipsnio 1 dalį nustatytus aplinkos apsaugos tikslus;
  - c) pagal 10 straipsnio 1 dalį parengtas stebėsenos programas;
  - d) pagal 12 straipsnio 2 dalį parengtas priemonių programas.
3. Informacija apie bet kokius po 2 dalyje numatytų persvarstymų atliktus atnaujinimus perduodama Komisijai ir bet kuriai kitai atitinkamai valstybei narei per tris mėnesius nuo jų paskelbimo pagal 18 straipsnio 2 dalį.
4. 11 ir 15 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*.

*17 straipsnis*  
*Tarpinės ataskaitos*

Valstybės narės per trejus metus nuo kiekvienos priemonių programos arba jos atnaujinimo paskelbimo pagal 18 straipsnio 2 dalį pateikia Komisijai tos programos įgyvendinimo pažangą aprašančią tarpinę ataskaitą.

*18 straipsnis*  
*Viešos konsultacijos ir informavimas*

1. Pagal Direktyvą 2003/35/EB valstybės narės užtikrina aktyvų visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą įgyvendinant šią direktyvą, ypač rengiant II ir III skyriuose numatytas jūrų strategijas ir jų atnaujinimą pagal 16 straipsnį.
2. Valstybės narės paskelbia ir visuomenės pastaboms pateikia šių savo jūrų strategijų arba susijusių atnaujinimų aspektų santrauką:
  - a) pradinį geros ekologinės būklės vertinimą ir nustatymą, numatytus atitinkamai 7 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje;
  - b) pagal 9 straipsnio 1 dalį išskeltus aplinkos apsaugos tikslus;
  - c) pagal 10 straipsnio 1 dalį parengtas stebėsenos programas;
  - d) pagal 12 straipsnio 2 dalį parengtas priemonių programas.
3. Pagal Direktyvą 2003/4/EB suteikiama galimybė paprašius gauti pagalbinius dokumentus ir informaciją, naudotus kuriant jūrų strategijas. Ypač atliekant pradinį vertinimą gauti duomenys bei informacija ir stebėsenos programos pateikiami visuomenei internete arba kitomis atitinkamomis nuotolinio ryšio priemonėmis.

Valstybės narės užtikrina Komisijai jos uždavinių vykdymui neribotą galimybę susipažinti su tais duomenimis ir informacija ir teises jais naudotis.

*19 straipsnis*  
*Komisijos ataskaitos*

1. Komisija paskelbia pirmąją vertinimo ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą per dvejus metus nuo visų priemonių programų gavimo ir, bet kuriuo atveju, ne vėliau kaip 2021 m.

Komisija vėliau skelbia tolesnes ataskaitas kas šešerius metus.

Ji teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai.

2. 1 dalyje numatytos ataskaitos apima:
  - a) šios direktyvos įgyvendinimo pažangos peržiūrą;

- b) Bendrijos jūrų aplinkos būklės įvertinimą, kurio imamasi kartu su Europos aplinkos agentūra ir atitinkamomis regioninėmis jūrų ir žuvininkystės organizacijomis ir konvencijomis;
- c) jūrų strategijų tyrimą kartu su jų tobulinimo pasiūlymais;
- d) Komisijos pagal 15 straipsnį atliktų vertinimų santrauką, susijusią su informacija, gauta iš valstybių narių remiantis 14 straipsniu;
- e) atsako į kiekvieną pagal 17 straipsnį Komisijai pateiktą valstybių narių ataskaitą santrauką;
- f) atsako į Europos Parlamento ir Tarybos pastabas dėl ankstesnių jūrų strategijų ataskaitų santrauką.

*20 straipsnis*  
*Šios direktyvos persvarstymas*

Komisija persvarsto šią direktyvą iki [15 metų nuo įsigaliojimo datos] ir prireikus pasiūlo būtinus pakeitimus.

## **V skyrius** **Baigiamosios nuostatos**

*21 straipsnis*  
*Techniniai pakeitimai*

1. II, III ir IV priedai suderinami su moksline ir technine pažanga laikantis 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos, atsižvelgiant į 16 straipsnio 2 dalyje nustatytus jūrų strategijų persvarstymo ir atnaujinimo laikotarpius.
2. Jei būtina, Komisija gali, laikydamasi [22 straipsnio 2 dalyje] nustatytos tvarkos, priimti:
  - a) [II], [III] ir [IV] priedų taikymo standartus;
  - b) techninius formatus, skirtus duomenų, įskaitant statistinius ir kartografinius duomenis, perdavimui ir apdorojimui.

*22 straipsnis*  
*Komitetas*

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas Direktyvos 2000/60/EB [21 straipsnio 1 dalimi], toliau – „komitetas“.
2. Darant nuorodą į šią dalį taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas. Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

*23 straipsnis*  
*Perkėlimas į nacionalinę teisę*

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki [trejų metų nuo įsigaliojimo datos], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos koreliacinę lentelę.

Valstybės narės, tvirtindamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės pagrindinių nuostatų tekstus.

*24 straipsnis*  
*Įsigaliojimas*

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

*25 straipsnis*  
*Adresatai*

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, [...]

*Europos Parlamento vardu*  
*Pirmininkas*

*Tarybos vardu*  
*Pirmininkas*

**I priedas**  
**6 straipsnio 2 dalis**

- (1) Kompetentingos institucijos pavadinimas ir adresas – nurodytos institucijos oficialus pavadinimas ir adresas.
- (2) Kompetentingos institucijos teisinis statusas – kompetentingos institucijos teisinio statuso apibūdinimas ir, kur tinkama, jos įstatų, steigimo sutarties ar lygiaverčio teisinio dokumento santrauka arba kopija.
- (3) Atsakomybė – kompetentingos institucijos teisinė ir administracinė atsakomybė bei jos vaidmens atitinkamuose jūrų vandenyse aprašymas.
- (4) Narystė – kai kompetentinga institucija koordinuoja kitų kompetentingų institucijų veiklą, reikia sudaryti šių institucijų sąrašą ir institucijų santykių, užmegztų koordinavimui užtikrinti, santrauką.
- (5) Regioninis koordinavimas – reikia sudaryti mechanizmų, nustatytų siekiant užtikrinti koordinavimą tarp valstybių narių, kurioms priklausantys Europos jūrų vandenys yra tame pačiame jūrų regione, santrauką.

**II priedas**  
**7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 1 dalis ir 10 straipsnio 1 dalis**

<b>1 lentelė – charakteristikos</b>	
Fizinės ir cheminės savybės	<ul style="list-style-type: none"> <li>- batimetrinės savybės;</li> <li>- metinis ir sezoninis temperatūros režimas;</li> <li>- vyraujančios srovės ir numatyti perdirbimo ir (arba) atnaujinimo laikotarpiai;</li> <li>- druskingumas, įskaitant sroves ir nuolydžius visame regione.</li> </ul>
Buveinių tipai	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vyraujantis (-tys) buveinių tipas (-ai) su būdingų fizinių ir cheminių savybių: gylio, temperatūros režimo, srovių, druskingumo, struktūros ir dugno substrato aprašymu.</li> <li>- Tam tikrų buveinių tipų, ypač pagal ES teisės aktus (Buveinių ir Paukščių direktyvos) arba tarptautines konvencijas pripažintų arba nustatytų įdomiais moksliniu arba biologinės įvairovės požiūriu, nustatymas ir kartografavimas.</li> <li>- Kitos specialios teritorijos, kurios dėl savo savybių, vietos arba strateginės svarbos vertos atskiros nuorodos. Tai gali būti teritorijos, kurioms tenka intensyvūs arba konkretūs pavojai, arba teritorijos, kuriose reikia specialaus apsaugos režimo.</li> </ul>
Biologiniai aspektai	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Biologinių bendrijų, susijusių su vyraujančiomis buveinėmis, aprašymas. Į jį būtų įtraukta informacija apie tipiškas fitoplanktono ir zooplanktono bendrijas, įskaitant tipiškas rūšis, sezoninį ir geografinį kintamumą bei pirminio ir antrinio produktyvumo vertinimus. Taip pat turėtų būti pateikta informacija apie bestuburę dugno gyvūniją, įskaitant rūšinę sudėtį, biomasę, produktyvumą ir metinį ir (arba) sezoninį kintamumą. Galiausiai turėtų būti pateikta informacija apie žuvų populiacijų struktūrą, įskaitant populiacijų gausą, pasiskirstymą ir amžiaus ir (arba) dydžio struktūrą.</li> <li>- Populiacijų dinamikos, regione ir (arba) subregione pasitaikančių visų rūšių jūrų žinduolių natūralaus ir realaus pasiskirstymo bei būklės aprašymas. Rūšių, kurioms taikomi ES teisės aktai (Buveinių direktyva) arba tarptautiniai susitarimai, atžvilgiu taip pat turėtų būti pateiktas pagrindinių pavojų ir taikomų apsaugos ir (arba) valdymo priemonių aprašymas.</li> <li>- Populiacijų dinamikos, regione (subregione) pasitaikančių visų rūšių jūrų paukščių natūralaus ir realaus pasiskirstymo bei būklės aprašymas. Rūšių, kurioms taikomi ES teisės aktai (Paukščių direktyva) arba tarptautiniai susitarimai, atžvilgiu taip pat turėtų būti pateiktas pagrindinių grėsmių ir taikomų apsaugos ir (arba) valdymo priemonių aprašymas.</li> <li>- Populiacijų dinamikos, visų kitų regione ir (arba) subregione pasitaikančių rūšių, kurioms taikomi ES teisės aktai arba tarptautiniai susitarimai, natūralaus ir realaus pasiskirstymo ir būklės aprašymas, įskaitant pagrindinių grėsmių ir taikomų apsaugos ir (arba) valdymo priemonių aprašymą.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Regione (subregione) esančių nevietinių, egzotiškų rūšių pasitaikymo, gausumo ir pasiskirstymo aprašas.</li> </ul>
Kitos savybės	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Maistingųjų medžiagų kiekio padidėjimo ir (arba) jų išmetimo didėjimo, maistingųjų medžiagų ciklo (srovės ir nuosėdų bei vandens tarpusavio sąveikos), erdvinio pasiskirstymo, padarinių aprašymas.</li> <li>- Cheminės taršos, įskaitant problemines chemines medžiagas, teršimą nuosėdomis, židinius, sveikatos problemas (žuvienos užteršimą), bendros būklės aprašymas.</li> <li>- Bet kokios kitos regionui (subregionui) būdingos ir (arba) ypatingos savybės, charakteristikos (pvz., paskandinta amunicija).</li> </ul>

## 2 lentelė – pavojai ir poveikis

### Bendroji informacija

Dėl žmogaus veiklos kylantis tiesioginis arba netiesioginis taršos medžiagomis arba energija, įskaitant žmogaus sukeltą jūrų povandeninį triukšmą, patekimas į jūrų aplinką sąlygoja arba gali sąlygoti tokius žalingus padarinius kaip žalą gyviesiems ištekliams ir jūrų augalijai ir gyvūnijai, pavojus žmonių sveikatai, trukdymą jūrų veiklai, įskaitant žvejybą, turizmą ir poilsį bei kitą teisėtą jūros naudojimą, jūros vandens kokybės pablogėjimą naudojimo atžvilgiu ir patogumų sumažėjimą.

Fizinis nykimas	Slopinimas (pvz., dirbtinėmis struktūromis, gilinant dugną iškastos žemės šalinimu)  Sandarinimas (pvz., nuolatinėmis konstrukcijomis)
Fizinė žala	Dumblėjimas (pvz., nuotekos, dugno gilinimas, nuotakai)  Krantų irimas (pvz., laivyba, inkaro nuleidimas)  Pasirinktinė gavyba (pvz., sėmimas agregatais, užtvaros)
Nefizinis trikdymas	Triukšmas (pvz., keliamas laivų, seisminis)  Vaizdinis (pvz., pramoginė veikla)
Toksinė tarša	Sintetinių junginių (pvz., pesticidų, organines apnašas šalinančių medžiagų, PCB) išleidimas  Nesintetinių junginių (pvz., sunkiųjų metalų, angliavandenilių) išmetimas  Radionuklidų išleidimas
Netoksinė tarša	Maistingųjų medžiagų kiekio padidėjimas (pvz., žemės ūkio nuotėkiai, nuotakai)  Organinių medžiagų kiekio padidėjimas (pvz., jūrų ūkis, nuotakai)  Terminio režimo pokyčiai (pvz., nuotakai, elektrinės)  Drumstumo pokyčiai (pvz., nuotekos, dugno gilinimas)  Druskingumo pokyčiai (pvz. vandens paėmimas, nuotakai)
Biologinis trikdymas	Mikrobinių patogenų įvedimas  Nevietinių rūšių įvedimas ir perkėlimas;  Atrankinė rūšių gavyba (pvz., verslinė žvejyba ir mėgėjiška žūklė)

**III priedas**  
**9 straipsnio 1 dalis**

- (1) Pakankama aspektų, apibūdinančių jūrų vandenį, kuriuose valstybės narės turi suverenumą arba jurisdikciją jūrų regione arba subregione, aprėptis.
- (2) Poreikis nustatyti (a) tikslus, nustatančius norimas sąlygas, pagrįstas geros ekologinės būklės apibrėžimu; (b) įvertinamus tikslus, kurių atžvilgiu galima stebėseną ir (c) veiklos tikslus, susijusius su konkrečiomis įgyvendinimo priemonėmis, kurios prisideda prie tų tikslų pasiekimo.
- (3) Ekologinės būklės, kurią reikia pasiekti, nustatymas ir tos būklės formulavimas pagal aspektų, apibūdinančius valstybei narei priklausančius Europos jūrų vandenį jūrų regione arba subregione, įvertinamas savybes.
- (4) Tikslų nuoseklumas; prieštaravimų tarp jų nebuvimas.
- (5) Tikslams pasiekti reikalingų išteklių.
- (6) Tikslų formulavimas ir laikotarpis jiems pasiekti.
- (7) Rodikliai, skirti pažangai stebėti ir valdymo sprendimams orientuoti į tikslų įgyvendinimą.
- (8) Prireikūs atskaitos taškų (tikslinių ir ribinių verčių) nurodymas.
- (9) Tinkamas socialinių ir ekonominių reikmių iškeliant tikslus įvertinimas.
- (10) Aplinkos apsaugos tikslų, susijusių rodiklių ir ribinių bei tikslinių verčių, parengtų atsižvelgiant į [1] straipsnyje nustatytą aplinkos apsaugos tikslą, nagrinėjimas siekiant įvertinti, ar įgyvendinus tikslus jūrų vandens, kuriuose valstybės narės turi suverenumą arba jurisdikciją jūrų regione, būklė juos atitiktų.
- (11) Tikslų ir uždavinių, kuriuos siekti Bendrija ir jos valstybės narės įsipareigojo pagal susijusius tarptautinius ir regioninius susitarimus, suderinamumas.
- (12) Kai tikslai ir rodikliai bus nustatyti, jie turėtų būti nagrinėjami kartu atsižvelgiant į [1] straipsnyje nustatytą aplinkos apsaugos tikslą, siekiant įvertinti, ar įgyvendinus tikslus, jūrų aplinkos būklė juos atitiktų.

**IV priedas**  
**10 straipsnio 1 dalis**

- (1) Poreikis teikti informaciją ekologinei būklei įvertinti ir nustatyti, kiek dar reikės siekti geros ekologinės būklės ir kiek jos jau pasiekta, laikantis [II] priedo ir išsamių standartų bei kriterijų, kurie turi būti nustatyti pagal [8 straipsnio 3 dalį].
- (2) Poreikis užtikrinti informacijos surinkimą, leidžiantį nustatyti [9] straipsnyje numatytų aplinkos apsaugos tikslų tinkamus rodiklius.
- (3) Poreikis užtikrinti informacijos surinkimą, leidžiantį įvertinti [12] straipsnyje nurodytų priemonių poveikį.
- (4) Poreikis į programas įtraukti veiksmus, padedančius nustatyti pokyčio priežastį ir todėl galimas korekcines priemones, kurių reikėtų imtis siekiant atstatyti gerą ekologinę būklę, nustačius nukrypimus nuo norimos būklės.
- (5) Poreikis teikti informaciją apie cheminius teršalus, pastebėtus žmonių vartojimui skirtose rūšyse verslinės žvejybos zonos.
- (6) Poreikis programose numatyti veiksmus siekiant užtikrinti, kad korekcinės priemonės sąlygotų pageidaujamus pokyčius, o ne joki nepageidaujamą šalutinį poveikį.
- (7) Poreikis kaupti informaciją remiantis atskirų jūrų regionų pateikiama informacija.
- (8) Poreikis parengti technines specifikacijas ir standartizuotus metodus, skirtus stebėsenai Bendrijos lygmeniu, kad būtų galimas informacijos palyginamumas.
- (9) Poreikis kuo platesniu mastu užtikrinti regioniniu ir tarptautiniu lygiu parengtų esamų programų suderinamumą, siekiant skatinti šių programų nuoseklumą ir išvengti pastangų dubliavimo.
- (10) Poreikis į [7] straipsnyje numatytą pradinį vertinimą įtraukti aplinkos sąlygų pagrindinių pokyčių vertinimą bei prireikus naujus ir išskylančius klausimus.
- (11) Poreikis atliekant [7] straipsnyje numatytą pradinį vertinimą nagrinėti II priede išvardytus aspektus ir jų natūralų kintamumą bei įvertinti tendencijas siekiant pagal [9 straipsnio 1 dalį] nustatytą aplinkos apsaugos tikslų, prireikus panaudojant rodiklius ir jų ribines arba tikslines vertes.

**V priedas**  
**12 straipsnio 1 dalis**

- (1) Poveikio kontrolė: valdymo priemonės, kurios daro įtaką leistinam žmogaus veiklos mastui.
- (2) Rezultatų kontrolė: valdymo priemonės, kurios daro įtaką leistinam ekosistemos komponento sutrikdymo laipsniui.
- (3) Erdvinio ir laikinio pasiskirstymo kontrolė: valdymo priemonės, kurios daro įtaką tam, kur ir kada veiklai leidžiama įvykti.
- (4) Valdymo koordinavimo priemonės: priemonės, skirtos užtikrinti, kad valdymas koordinuojamas.
- (5) Ekonominio skatinimo priemonės: valdymo priemonės, dėl kurių besinaudojantiems jūrų ekosistema yra ekonomiškai naudinga veikti būdais, padedančiais pasiekti ekosistemai nustatytus ekologinius tikslus.
- (6) Sušvelninimo ir gerinimo priemonės: valdymo priemonės, kuriomis žmogaus veikla orientuojama atstatyti pažeistus jūrų ekosistemų komponentus.
- (7) Bendravimas, suinteresuotųjų šalių dalyvavimas ir visuomenės sąmoninimas.